

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

У потврду мишљења, да је законодавац усвојио негативну теорију може се навести то, што се у §§ 223, 224, 225, 229 и 232, у којима се говори о увиђају, вештачењу, признању, сведоцима и исправама, свуда вели, да та доказна средства могу послужити као доказ а не каже се морају, а израз може одговора негативној теорији, јер значи, да од судије зависи хоће ли узети нешто за доказано или не. Ма да законодавац употребљава у поменутих наређењима израз може место мора, ипак се поред §-а 221 никако не може изводити, да је усвојена негативна теорија. А што је употребљен израз, који одговара негативној теорији, објашњава се незнањем онога, који је израдио § 221, јер је он држао да је за позитивну теорију довољно само тај параграф поправити, а остале оставио онако, како су гласили у пројекту од 1860 год. у коме је § 182 јасно предвиђао негативну теорију. Према томе, из овога се не може изводити, да постоји негативна теорија.

Најзад, и судска пракса данас сматра да је у законнику заступљена позитивна а не негативна теорија.

III. Из целокупног досадањег излагања види се, да се циљ кривичног поступка: материјална истина може постићи само тако, ако законодавац у кривични поступак унесе теорију слободног судијског уверења. О овоме више данас не може бити ни спора ни сумње. У §-у 3 очигледно је доказана надмоћност теорије слободног судијског уверења над теоријом принудних законских доказа, што се потврђује и дефинитивном победом њеном после дугогодишње борбе у науци и законодавствима. Већ око половине прошлога столећа сва су европска законодавства учинила корените реформе у кривичном поступку, заснована на новим принципима, међу које спада и теорија слободног судијског уверења. То стање траје још и данас, што је најбољи знак, да је реформа била и потребна и корисна. Данас више нема ниједног законодавства, које је задржало стару доказну теорију; и бугарски кривични поступак од 3 априла 1897 избацио је и заменио

новом доказном теоријом. Али, докле је овакво стање у свима туђинским законодавствима, дотле се, на превелику жалост, наш законик о кривичном поступку још и данас задовољава доказном теоријом из последњих година XVIII столећа. Поменули смо раније да је Ценић још 1861 год., спроводећи пројект данашњег законика Државном Савету, у наведеном акту казао, да је цео пројект несавремен, да почива на начелима, које се не даду бранити и која су у науци већ напуштена, и тим истим закоником задовољава се Србија и у XX столећу. Кривични поступак је мерило културе једног народа, јер он служи као гаранција држављанима да невини неће страдати, а тако исто је гаранција и за државу, да ниједан крив не остане некажњен. За наш кривични поступак никако се ово не може рећи, јер он нити је гаранција за држављане ни за државу. Ово долази отуда, што је готово све, што се у њему налази, рђаво, а поглавито доказна теорија, која је у њему заступљена. Доказна теорија нашег кривичног поступка је таква, да од судије ствара једног обичног занатлију, коме правна спрема мало помаже код стеге законских правила. Судија има само да зна та правила и у поједином конкретном случају да види, је ли испуњено оно што закон тражи. Делатност његова потпуно се губи: он се поред таквих правила навикава да не мисли о предмету о коме суди, јер му то правила забрањују, па услед навике он то чини чак и онда где би требао нарочито своју пажњу да обрати. Отуд долази да је усменост и јавност на главном претресу сасвим илузорна, јер нема своје практичне вредности; стога судија често пута и не слуша, јер зна да ће из акта видети има ли довољно доказа за осуду или не. Колико је овако доносена одлука судска далеко од правог циља кривичног поступка, као и колико се на овај начин угрожава и јавни и приватни интерес, није потребно више објашњавања. Ради општих интереса, као и ради угледа нашег законодавства треба приступити што скоријој реформи кривичног поступка.

§ 7.

Предмет доказа (thema probandi)¹⁾

I. Биће сваког кривичног дела, које је казнени законик угрозио казном, огледа се у битним обележјима или важним

¹⁾ v. Holtzendorff, Handbuch I 212; Glaser, Handbuch I 358 и даље; Glaser, Beiträge zur Lehre vom Beweis 34 и даље; v. Kries, Lehrbuch 332 и даље; Ullmann, Lehrbuch 329 и даље; Birkmeyer, Deutsches Strafprozessrecht 329 и даље; Ogorelica, kasneno processualno pravo 328 и даље.

чињеницама, из којих се оно састоји. Чим постоје те кривично-правно важне чињенице, одмах је тиме и за државу створено право на казну. Да би држава могла остварити ово своје право, потребно је да се претходно утврди извесност оних кривичноправних чињеница, из којих се састоји кривично дело и које су прва и главна основица судској одлуци. Основице међутим, на којима почивају судске одлуке, јесу: *правна правила* и те *важне чињенице*, које судија има да подведе под правна правила. И правна правила по себи могла би бити предмет доказа, јер се и она састоје из чињеница. Али она морају бити позната суду, те се стога не могу доказивати; за њих вреди правило *iura novit curia*. Према томе, *предмет доказа јесу све оне важне или релевантне чињенице, од којих зависи поједина судска одлука у конкретном кривичноправном спору.*

Од важности или релевантности једне чињенице зависи, хоће ли се допустити њено доказивање или не; ако је чињеница таква, да ни у колико не утиче на судску одлуку, или ако је за исту свеједно: била она истинита или неистинита, то се, због неважности, не може допустити њено доказивање. Ако би се ово допустило, то не само да би било штетно што се непотребним радњама поступак отеже, што се губи време и што све то ствара непотребне трошкове, већ би то могло бити и опасно по целу истрагу, што би се тиме у много случајева пропустило поклонити довољно пажње важним чињеницама. Али је правило, по коме само важне чињенице имају бити предмет доказа, тешко извести, јер сем *непосредно* важних има и *посредно* важних чињеница, од којих такође може зависити судска одлука; сем тога, у многим случајевима се не може унапред одредити, хоће ли једна чињеница бити непосредно или посредно важна, а у неким чак ни то, хоће ли она у опште бити важна или не. Са ових разлога не може се постављено правило у свима стадијумима поступка подједнако изводити и, у овом погледу, између генералне истраге и главног претреса мора бити разлике. У генералној истрази истражник, да би могао констатовати и оквалификовати кривично дело а, ако је учинилац истог још непознат, да би истог могао пронаћи и његову кривичну одговорност утвр-

дити, мора често доказивати и такве чињенице, које показују само могућу везу с учињеним кривичним делом, па макар се из резултата доказивања после видело да те везе никако није ни било. Ако никакве друге користи отуд не буде, оно бар истражник касније зна, да ништа није пропустио, што је могло бити важно, само ипак не сме овако неважним чињеницама бити одстрањен од важних. На главном претресу међутим не допушта се овакво лутање. Ни природа ни циљ овог стадијума поступка то не допушта, а усменост на главном претресу тражи, да свако доказивање буде јасно и прегледно, а сем тога да буде скопчано и за релевантне чињенице. Стога се на главни претрес износи само оно што може да буде од утицаја на решење кривичне ствари, а забрањују се празни говори и причања неважних догађаја. Али је и овде тешко одредити границу између важних и неважних чињеница; има случајева у којима оне, и ако не стоје у непосредној вези с делом које је предмет тужбе, могу објаснити поједине моменте као већу или мању наклоност оптуженог за чињењем извесне врсте кривичних дела или побуду и т. д., па стога и такве чињенице треба да буду предмет доказа. У свима оваквим случајевима треба од прегходне оцене суда да зависи, хоће ли се таква чињеница сматрати за важну и где то није случај, има се забранити доказивање. Али наш законик о крив. п., као год и аустријски и немачки, не доноси изречна наређења, по којима би у свима случајевима од оцене суда зависила употреба појединих поднетих доказа, јер се из §§ 204 и 205 види, да се сви сведоци и вештаци, који су позвани на главни претрес, имају и испитати па били њихови искази од важности или не. Само у случају који предвиђа § 188, зависи од оцене суда, хоће ли се сведоци и вештаци на које се оптужени позвао по саопштењу тужбе државног тужиоца, позивати на главни претрес, и ови ће се докази употребити „ако суд нађе, да су означене околности или тачке од важности за решење предмета“, т. ј. ако су предмет доказа важне чињенице.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

ДАНСКА КАЗНЕНА НОВЕЛА

од 1. априла 1903. год.

(закон о батинању)

Приказ по August Goll-у и Dr. Johannes Rothe-у.

Једна од најопсежнијих и најважнијих последњих новина у светском казненом законодавству без сумње је *Дански привремени закон о неколиким изменама у казненом законодавству од 1. априла 1903. год.* У почетку је овај закон био највише познат само по својим одредбама о телесној казни (батинању); али он и преко тога садржи читав низ других прописа достојних пажње, као што су н. пр.: корените измене у кажњавању малолетника, увођење условне осуде и т. д.

По овим својим прописима ова новела и поред свога одиозног имена представља први корак данског казног законодавства у културну област новог казног права.

Што се тиче телесне казне ваља напред поменути, да она у Данској законски већ постоји за малолетна лица по важећем општем грађанском казненом закону од 10. фебруара 1866. По томе за-

кону ова се казна примењује према малолетнима на место неприменљиве казне затвора о лебу и води и то: у форми туче прутом за дечаке од 10—15 година и девојке од 10—12 година; у форми туче штапом за мушке од 15—18 година. У овоме погледу нов закон пружа извесну благод, јер је, као што ће се ниже видети, у опште укинуо кажњавање деце испод 14 година, а телесну казну за малолетнике испод 18 година ограничио на деликте насиља.

Треба поменути чиме је и како изазвано доношење ове новеле. 1902 године узбудила су целу Данску два ужасна убиства, извршена над двома младим девојкама на друмовима у Јитланду. Једно убиство шта више било је у вези са силовањем. Поновила су се и друга извршена или покушана силовања у земљи, и услед тога земљом је овладао опште уверење, да друмови у Данској нису више сигурни. Уза све ово у Копенхагену и другим данским варошима у велико су били учестали улични напади на мирне пролазнике, нарочито на женски пол, које је штампа увек још и преувеличавала.

У јесен 1902. године била је предата министру правде једна адреса са 182.000

женских потписа из целе земље. Адресом се захтевало без улажења у детаље, измена закона и реформа полициског уређења, те да се за у будуће заштити живот и част жена у земљи. Одмах идуће скупштинске сесије министар правде Алберти поднео је законски предлог, који је носио јасне трагове поднете адресе.

Предлог се занимао овим кривичним делима: силовањем, подним сношајем са девојкама испод 12 година и телесним повредама нанетим мирним, невиним лицима, ако су тим повредама проузроковани знатни болови, падање у постеле или радна неспособност за дужи време. Предлогом се замишља, да ће се овим делима стати на пут увођењем телесне казне као самосталне или допуне казне за мушка лица између 15 и 55 година. Казна би се онда примењивала, када учинилац не би био у стању обеснажити сумњу, да он има извесне склоности за груба и насилна понашања.

И ако телесна казна из Данског законодавства није потпуно ишчезла (њена примена заостала је још само у двома малим провинцијама) за ово поновно њено увођење није било подстицаја ни са које од меродавних страна. Ни штампа, ни

женска адреса није помињала батине, нити је пак држање комора, судова, владе па ни јавног мњења давала повода за поновно узаконење ове казне. Њено увођење је дело лично уверења министра правде. Овом законском предлогу извојавало је напоследку победу само дубоки, осветнички инстинкти масе према кривцима и жилава сељачка приврженост према старој вери. Ову новину одмах су прихватили, одступајући од партијског становништва, нарочито сељачки посланици.

Чланови данске групе Међународног Крим. Удружења и социјал-демократе били су одлучни противници овој казни и у парламенту и у штампи.

Да изложимо садржину закона: §§ 1 и 2 говоре о телесној повреди као последици напада на невини лица. Такви напади морају у сваком случају бити предмети јавне тужбе, ако то повређени тражи, или ако за то говоре интереси заједнице према нахођењу државног тужиоца. Ако је истрага предузета на тужбу повређенога, она може бити обустављена, ако то захтева повређени пре изречене пресуде.

Питање о кажњивости у новели је у неколико замршено. У опште узев поступање са насилником у свима случајевима је врло оштро.

У главном овим одредбама насиља према лицима, чије понашање није дало основана повода за напад, у колико су она проузроковала нападнутоме ма какав не чисто пролазни телесни бол, запређене су оштрим казнама према тежини повреде. Понављање напада, средство учиниоцево са нападнутим, намеравање или предвиђање наступеле последице и вишина учинилаца дејствују отежавно на казну. Као нова врста казне поред осталих које постоје уведена је и казна принудног рада у нарочитом заводу за рад. Највиша је казна за ова дела: тешки затвор, принудни рад у заводу за рад или казнени рад до шест година.

За насиља према виним лицима као и за осакаћења невиних или виних лица важи и даље непромењено општи казнени закон.

У вези са §§ 1 и 2 проширена је и законска нужна одбрана §-ом 17 ове новеле. По томе §-у у будуће допуштена су сва општа средства нужне одбране и »противу напада, код којих се са вероватноћом могло бојати знатне штете за дотично лице«.

§ 3. прописује код једног низа злочина противу морала (на име силовање, stuprum nec voluntarium nec violentum, лишење слободе ради блуда, блуд са девојкама испод 12 година, завођење невиних девојака испод 16 година) неколико поострења казне, ако су ови злочини учињени у поврату или само покушани.

Закон овде тражи општи поврат, т. ј. да је ма које од ових дела раније учињено или покушавано (récidive générale — нова у данском праву).

§ 4. проширује казнене одредбе које постоје против подвођења. Сада се кажњава посредник који за добит наводи на блуд или му иде на руку; који експлоатише професионални блуд какве женске

или је спречава, да напусти блуд; тако исто онај, који се потпуно или делимично издржава од јавне женске, на послетку онај који за новац врши блудне радње са каквим лицем истог пола или даје да се сам употребљава за то. Понављање радње дејствује поостравно. И овде може поред осталих казна бити изречен и принудни рад у заводу за рад.

§ 5. садржи чувени пропис о батинању. Телесна казна допуштена је као додатак (допуна казна) према мушким лицима од 18—55 година у ова два случаја:

а). код злочина насиља, који су код невини нападнутога изазвали знатнији телесни бол, дуже боловање у постели или дужу неспособност за рад, ако је учинилац хтео те последице или их је морао предвиђати као природну вероватну последицу самога дела, и ако је сем тога у току последњих пет година осуђиван био због намерног насиља на какву казну лишења слободе или новчану казну од 200 круна најмање;

б). код поновљеног блуда или блудног поступка или покушаја тих дела према девојкама испод 12 година.

Код лица старијих од 50 година као и у случају умањене урачунљивости учиниоцево може се одустати од извршења телесне казне, али пијанство сопственом кривицом не може искључити телесну казну, ако при извршењу дела није потпуно недостојала за кажњивост потребна увиђавност.

Казна се извршује по претходном лекарском допусту са најмање 10 а највише 27 удараца тампом (уже 2½ палца дебело, ¼ лакта дуго са крајевима испреплетаним жицом) или штапом од шпанске трске по голој односно кошуљом покривеној стражњици. Ближе појединости о извршењу ове казне прописане су правилима од 4. августа 1905 год.

О броју и каквоћи случајева, у којима је примењена телесна казна води се брижљива статистика ради оцене успеха ове казне. Годишње резултате о томе министар правде подноси краљу и парламенту.

§§ 6 и 7. допуна су одредбама за кажњавање због насиља и злочина противу морала. По § 6. суд може досудити ономе, који је учинио дело под утицајем алкохола, да за првих пет година по отпусту не сме у крчмама пити спиритуозна пића, нити се за ово време сме видети пијан ван куће, што се казни са три месеца тешког затвора или принудног рада у дому за рад. (Наравно да ова одредба тешко да има каквог значаја по варошима). По § 7. странци који у току од пет година по трећи пут буду осуђени због каквог напред поменутог деликта, могу бити прогнани из земље. За повраћај из изгнанства предвиђа се нарочита казна.

У §§ 8 и 18. налазе се неколико важнијих наређења о професионалним злочинцима. § 18. прописује да се при одмеравању казне за крађу, утају, превару, разбојништво, јатаковање, блуд (§ 4), просјаштво и скитништво мора узимати као нарочито отежавна околност, ако је окривљени лице, за које се према стању ствари

мора узети да се стално или делимично издржава од таквих злочина или иступа.

У § 8. говори се о *поправном накнадном лаког затвору* („Korrektionelle Nachhaft“), коме је овде дата нарочито и несумњиво врло практична примена. По овом §-у судови ће моћи оно лице, које у току од 5 година по трећи пут дође пред суд због дела малочас побројаних у §-у 18. осуђивати на допуну казну да по отпусту за извесно време, не дуже од 5 година, мора живети уз казну затвора или принудног рада у некој *општини у коју га упути полиц. власт*. Та је општина по правилу место рођења, али се може осуђени упутити и у коју другу општину по одобрењу дотичног општинског одбора.

За прекршај овог принудног живљења казна је тешки затвор о обичној храни или принудни рад до три месеца. Полиц. власт може скратити време принудног живљења у једном месту. Општина не мора држати овако лице баш у каквом заводу или заводу за рад, већ и код сродника, а и полиц. власт може га упутити тамо где има сродника који га траже, или добротворних друштава, која би оваком лицу обезбедила издржавање уз пристојан рад.

За странца пак полиц. власт може наредити да опет за 5 год највише мора живети у иностранству.

Одредбе §§ 10—14. садрже важна наређења о извршењу казне лишења слободе и о дисциплинским мерама нарочито у заводу за рад. Овим одредбама уведена је нова казна принудног рада. Она се издржава у нарочито за то одређеним заводима, а износи најмање 12 дана до 2 године највише. По реду осталих казна стоји на истом степену са тешким затвором о хлебу и води. Због доказаног нерада може се трајање казне продужити док се не сврши дати посао; али продужење не сме прећи трећину изречене и већ издржане осуде. Као крајње дисциплинско средство према мушким злочинцима због насиља допуштена је казна батинања.

Много су важније одредбе из §§ 15 и 16 ове новеле, по којима се готово укидају дотадашње телесне казне за децу и малолетна лица. Деца до 14 година сада се у опште више не кажњавају. Место казне на њих се примењују сходне васпитне и поправне мере као опомена детету, или његовим васпитачима, набављање нарочитог погодног лица за васпитача, смештање детета у какву радничку школу, налагање родитељу да под надзором полиције код куће дете казни каквом казном. За малолетне од 14 до навршене 18 год. важе одредбе које су и до тада биле у снази за лица од 15—18 година; ти се малолетници кажњавају увек, али блажије и искључујући извесне теже врсте казне (телесна казна само за повреде). Тако звана условна пунолетност за казну отпада. (До тада је од 10—15 година важила за казну условна пунолетност, а преко 15 године безусловна). У лакшим случајевима на наредбу министра правде може се одустати од тужбе противу малолетника, ако су накнадно где год тако смештени, да пружају довољно сигурности, или су за извесно

време стављени под сходан надзор каквога лица или добротворног друштва.

§§-има 20—23 уводи се у данско законодавство условна осуда, где је раније примењивано само условно помиловање (и то опет последњих година). По овој новели судији је допуштено, да одложи извршење казне свуда, где је кривично дело учињено под ублажавним околностима, а казна није одређена виша од новчане, тешког затвора или принудног рада у заводу за рад. Као ублажавне околности истакнуте су старост, дотадашње добро владање, отворено признање, незнатна вредност нарушеног права, накнађена или понуђена накнада штете и престанак виновников да ће се потчинити моралном надзору. Одлагање извршења казне може се учинити зависним од тога да виновник у извесном року накнади повређеном штету и да се потчини моралном надзору ближе одређеном у пресуди.

Према извештајима добротворних друштава за старање око ових лица о њихову владању и кретању, суд решава да ли ће казна безусловно отпасти или ће се безусловно извршити.

Рок одлагања износи пет година; разлог за приступање извршењу пресуде је проста осуда због ма ког намерног дела на казну већу од новчане, у ком се случају обе казне спајају. За деликте из нехата суд одлучује, да ли ће се одложена пресуда извршити или не. После уредно проведених пет година рехабилитација наступа сама по себи. Ако се тек после дозна, да је у овоме року било учињено какво дело, онда ће тај прекршај бити нарочита отежавна околност при пресуђењу овога дела.

Ако се после изречене условне осуде докаже, да је раније учињено још какво дело, суд ће решити питање према приликама. Ако то старо дело само по себи не искључује условну осуду, онда ће суд решити, да ли ће за оба дела донети укупну казну, или ће изрећи нову условну осуду. Ако је пак то старо дело теже природе, да само по себи искључује условну осуду, онда нема избора и суд мора изрећи укупну казну.

Према § 25 ова новела има важности докле се не ревидира општи грађ, казнени закон од 1866 год., у сваком случају на даље од 6. година, изузев прописа §§ 10—17 (савремени прописи о казнама у опште и кажњавању малолетника), који остају и даље до ревидирања.

Као што се види ова новела представља мешавину реакције и напретка. Goll тврди, да велики део заслуге због релативне победе напретка у овоме закону припада данској групи Интер. Међ. Крим. Удружења, која је била противна телесној казни, а раније пропагирала остале новине у овоме закону. Али он мисли да и противници телесне казне ипак морају бити у неколико задовољни, јер је увођење батина за неколико одраслих лица имало за последицу потпуно укидање те казне за стотине малолетних злочинаца и злочиничке деце. Може се поуздано сматрати, да ће од сада у Данској бити мање батина, него што је дотле било.

Миљивоје Ј. Петровић.

СУДСКЕ ИСТРАГЕ И ПОЛИЦИЈА

као нарочита наука

(НАСТАВАК)

После три дана предстао је истражном судији један полицијски инспектор, и у присуству овога рекао оптуженоме: „Ви нисте Џон Смит, већ Роберт Милс, и до сада сте били три пута осуђивани. Ево отисака ваших прстију од пре 8 год., који су потпуно идентични са отисцима, узетим на дан вашег последњег затварања“.

Пошто је, помоћу лупе, испитао показане му отиске, и уверио се да су потпуно идентични са оригиналом, окривљени је похвалио вештину полиције, и потпуно признао своју кривицу.

* * *

Папиларне линије прстију, као што се из свега изложеног види, од огромне су важности за утврђивање идентичности лица.

Ово исто вреди и за папиларне линије длана и табана.

И длан и табан показују мношину специјалних нацрта, који се упоређују на исти начин као и нацрти отисака прстију т. ј. помоћу *фотографског увећавања*, и испитивања: *општег облика нацрта, броја бразда, карактеристичних тачака, случајних особености и аномалија*.

* * *

Дешава се понекад, да отисци руку и прстију, у место јасних папиларних линија, показују само трагове свога облика. Отисци ови, у погледу вредности за утврђивање идентитета њихових твораца, далеко изостају од јасних отисака, али зато могу корисно да послуже као индиције.

Тако су отисци на врату жртве карактеристика задављивања; ако су на мишици, показују на који је начин жртва шчепана за време борбе. Отисак кржаве леве руке на левој мишици, показује несумњиво интервенцију треће личности у борби.

Треба још знати, да се отисак палца, у случају задављивања, налази с десне, а отисци остала четири прста с леве стране гркљана.

Ако је убица био левак, распоред ових отисака обратан је. Утврђивање идентитета злочинчевог у овим случајевима знатно је олакшано.

У понеким случајевима задављивања, отисци прстију налазе се и на предњој и на задњој страни врата, и на овај начин очигледно показују како је жртва удављена.

* * *

Отисци зуба, који су много ређи од свију осталих отисака, такође могу бити од неоцењене користи по истрагу. Са овог разлога и они се морају посматрати, студирати и сачувати.

Отисци зуба, нађени на лешу жртве, могу проистичати или од самог злочинца или од неке животиње. Отисци ови на осумњиченом лицу проистичу, по правилу, од жртве, која се очајно бранила

од нападача. Поред овога, отисци зуба могу се наћи у хлебу, воћу, сиру и т. д. којима се злочинац залагао по извршеном злочину. Органи сигурности дужни су, да обрате нарочиту пажњу на све ове трагове.

Постоје три врсте отисака зуба: 1. *зуби су се дубоко зарили у месо и оставили у њему отиске у којима се, више или мање, познаје њихова дужина и ширина*; 2. *зуби су само нагњечили месо*. Отисци њихови у овом случају нејасни су, а боја контузованих места више је или мање загасито-црвена, и 3. *уједом је откинут један део организма*: ухо нос и т. д. или је отисак нађен у хлебу, сиру и т. д. Потпуни отисци зуба, у овим случајевима, налазе се у заосталим деловима.

У овим побројаним случајевима, повреде, аномалије и особености зубног апарата могу се манифестовати у отисцима и пружити драгоцене податке за утврђивање идентитета.

Приликом убиства удове Гримије констатовано је, да је убијена имала у горњој вилаци само један, а у доњој свега три зуба. Калупи њених вилица подударали су се потпуно са отисцима зуба, нађеним на рукама убице Ходистера. Несрећна жртва успела је, бранећи се, да бар обезбежи убицу.

И отисци зуба појединих животиња, нарочито паса, могу понекад допринети утврђивању идентитета и одговорности осумњиченог.

Псето једног лица, које је било нападнуто од извесног зликовца, ујело је нападача, и на овај начин спасло свога господара. Пошто је осумњичени ухваћен, нађени су на његовом левом колону отисци псећих зуба. Услед његове изјаве, да га је ујело псето једног закуца, извршено је вештачење између зуба оба псета с једне, и отисака на колону с друге стране. Вештаци су несумњиво утврдили, да су отисци на колону произлазили од уједа на нападнутог лица, а не од пса закуцшевог.

За упоређење нађених отисака зуба са отисцима зуба осумњичених лица, потребни су отисци — калупи — вилица ових последњих. Исти се најбоље добијају помоћу воска, гутаперхе и гипса. Ради веће сигурности, у важнијим случајевима треба се обратити за савет или за помоћ зубном лекару.

г) *Невидљиви трагови*

До сада смо говорили само о траговима руку, ногу и прстију и т. д. који су потпуно видљиви за наше око. Има, међутим, и таквих трагова, које злочинац оставља додирујући какав предмет својим прстима, а које ми голим оком не можемо да видимо.

Нормалан зној садржи у себи више врста соли. Ако знојавом руком додирнемо хартију, или дрво, или какав зид, чврсте и масне материје зноја остаће на додирнутим местима ових предмета.

С друге стране, опет, одводни канали знојних жлезда распоређени су у облику правилних линија, чији скуп сачињава папиларне нацрте, о којима је било го-

врату претходној глави. Масне материје, услед овога, остају у подједнаком слоју на телу, додирнутом руком, која на овај начин оставља своје отиске на сваком додирнутом предмету. Наше око не види ове отиске, али је несумњиво да они постоје у латентном стању са свима својим детаљима; потребно је само открити их, т. ј. учинити их видљивим.

Постоје више разних метода помоћу којих је могуће изазвати невидљиве отиске, али је од свију најбоља, најбржа и најлакша она, којом се ови отисци изазивају помоћу оловног праха. Довољно је само посути овим прахом хартију на којој се налази невидљиви отисак, па ће се овај одмах појавити у свима својим детаљима.

На исти начин и са истом прецизношћу може се изазвати и отисак (невидљив) целе руке, па и уха. У последњем случају треба наслонити ухо на бео и чист лист хартије, па ће на хартији остати његов јасан отисак. Кад се овај отисак изазове на изложени начин, добиће се доста тачан облик уха, који Ничефоро назива *природном фотографијом уха*, и за који предлаже да се унесе у састав оних антропометријских картона, на којима се не налазе фотографије криваца.

За изазивање мало видљивих отисака прстију на стаклу (стакло на прозору, чаше, флаше и т. д.) може се згодно употребити флуорохидрична киселина. Ако се стакло, на коме се ови отисци налазе, изложи пари ове киселине, она ће нагрести стакло по целој површини, изузев места на којима се налази масна супстанција, т. ј. која су руком додирнута. Услед овога, остављени отисак појавиће се на стаклу у веома јасном облику.

Ако се стакло, додирнуто прстима, метне под стаклено звоно, поред суда за испаравање у коме је флуорохидрична киселина, пара киселине нагришће целу површину стаклета, изузев додирнутих места. На овај начин добиће се потпуно јасан и нешто мало испупчен отисак.

Ови отисци на стаклу могу се, најзад, и фотографисати према светлости електричне лампе у облику лука. Бертилон је пре кратког времена успео, да овим путем фиксира и увећича отиске злочинчеве на једној флаши, нађеној на месту извршеног злочина. Приликом упоређења ових отисака са отисцима окривљеног, утврђена је несумњива њихова идентичност.

У једном другом сличном случају Бертилон је на месту извршеног злочина нашао флашу и чашу са крвавим отисцима злочинчевих прстију. Пошто је убио једну стару крчмарку, злочинац је сео за један облички сто и пио. Облажући унутрашњост флаше прном хартијом, Бертилон је помоћу фотографисања добио у белој боји остављене отиске помоћу којих је лако нађен прави кривац међу неколицином осумњичених.

Али је фотографисање исто тако корисно и за откривање потпуно невидљивих трагова. Плоча фотографска у извесном смислу осетљивија је од нашег ока, и стога може видети и оно, што ми нисмо у стању да видимо. На овом прин-

ципу и заснована је примена фотографије за откривање невидљивих, или једва видљивих трагова.

Још пре 40 год. хемичар Фогел објавио је један интересантан догађај, који је изазвао велику радозналост међу научарима, и који може послужити као полазна тачка фотографској теорији истраживања трагова.

У један од најбољих фотографских атељеа у Берлину беше дошла једна дама ради фотографисања. Пошто је извршио потребно снимање и изазвао плочу, фотограф опази да је цело лице на негативу покривено множином тачака. Мислећи да фотографска плоча није била добра, фотограф изврши још једно снимање. Прошло је дуго времена, и госпођа није никако долазила по слике. Кад се најзад једног дана појавила у атељеу, фотограф је, на своје велико изненађење, опазио, да јој је лице покривено траговима скорашњих богиња. Тачност овог факта проверио је и утврдио сам Фогел.

Као што се из овога види, на фотографској плочи показују се и они трагови који су потпуно невидљиви за наше голо око. Захваљујући овој особини фотографских плоча, примена фотографије за откривање невидљивих трагова од неочењене је користи за судско-полицијске истраге.

Ако фотографисемо крваву мараму, која је прана више пута, и која нашем оку изгледа потпуно бела, опазимо на фотографији загасито-сиве мрље — пеге. Не треба само заборавити, да између објектива и мараме која се фотографисе треба да буде један плав и прозрачан заклон ради појачавања контраста. Ако се пеге не појаве на првом негативу, треба поновити снимање, појачавајући боју заклона са неколико капи раствора сулфата бакра.

На овај исти начин могу се добити и једва видљиви трагови плајваза на хартији, која је била испод хартије на којој је писано, па и трагови употребљених поштанских марака, које би биле тако вешто опране да би изгледале као нове. Увећичавајући ове марке помоћу фотографисања, добиће се на фотографијама множина нових детаља, које голо око није могло видети, и који несумњиво доказују, да су марке већ употребљиване.

Исто овако корисно фотографија се може употребити и приликом испитивања лажног металног и папирног новца, али је највећа и најкориснија њена улога за испитивање фалсификата у ужем смислу.

Фотографско вештачење писмених састана може имати за циљ ове две ствари: а) да открије на њима фалсификате, и б) да их упоређује у циљу констатовања њихове идентичности или неидентичности.

У првом случају вештак, у главном, има да реши ова питања.

а) *Да ли су на вештаченом писмену извесне црте отклоњене хемијским или механичким путем, и замењене другима?*

б) *Јесу ли две или више црта, које се налазе на сумњивом писменом саставу, писане истим или разним мастилом и плајвазом?*

в) *Да ли су извесне црте, које се налазе на сумњивом рукопису, писане једновремено или у извесном размаку времена?*

г) *Да ли се на сумњивом документу налази, између редова, какав невидљив текст, писан симпатетичним мастилом и т. а.?*

д) *Јесу ли званични печати и марке, који се налазе на документу за вештачење, аутентични или фалсификовани?*

Ово су најобичнија питања, која се постављају вештацима код фалсификата, али има и других, која зависе од изузетних специјалних случајева. Тако ће н. пр. вештаци понекад имати да одговоре на ово питање: *»Какав је био текст извесног документа, који је услед ватре и т. п. постао нејасан и неразумљив?»*

У свима овим случајевима могу се добити позитивни резултати помоћу научних фотографских метода.

Испитивање и упоређење сумњивих писмених састана захтева методичну студију њиховог облика и откривање њихових типичних знакова, као што су: правац слова, потези црта и т. д. Помоћу фотографисања и увећичавања треба испитати и најмање детаље рукописа, јер и ако је доста лако подражавати један рукопис у главним особинама, скоро је немогуће ово чинити у појединостима, готово невидљивим за наше око, као што су н. пр. слова изнад или испод линије која се поклапа са правцем рукописа.

* * *

И сама лупа служи нам корисно за испитивање невидљивих или једва видљивих трагова. И место извршеног злочина, и трагови злочинчевог доласка и изласка, и зидови на које се насланао, и предмети које је рукама додиривао, — све ово треба испитати и прегледати помоћу лупе. Најзад ово треба учинити и са самим злочинцем. Ма колико се злочинац трудио, да се ослободи трагова извршеног злочина, ипак ће на њему или на његовом оделу остати за извесно време трагови крви или борбе. Трагови крви главито заостају испод и око ноктију, на коси, у бради, по ципелама, и на први поглед обично се не виде, али се помоћу лупе и фотографисања могу врло лако открити.

Ако се затвара лице, осумњичено за убиство, не треба никад пропустити пажљиво прегледање његовог наог тела помоћу лупе. Метода ова стара је, али понекад даје одличне резултате.

Приликом хапшења познатог убице Пранчинија, нађени су на његовим ногама једва видљиви трагови ноката, чије присуство није могао ничим објаснити, и за које је доцније утврђено да их је жртва произвела.

У већ поменутом увиђају по делу убиства војвоткиње Празлин, налази се и овај пасус: *»Кад смо ушли у собу г. грофову, позвали смо га да са себе скине све одело и обућу. Прегледајућу пажљиво све делове његовог тела констатовали смо: а) на обема мишицама и на једној ноzi г. грофа налази се више скорашњих огреботина и модрица, и б) трагови ови према своме броју и месту на коме се налазе могу бити резултат борбе».*

Трагови борбе: модрице, огреботине, уједи и т. д. обично се налазе на рукама, лицу и грудима, али их може бити и на осталим деловима тела, нарочито на ногама. Ако су на ногама, онда несумњиво доказују, да је убица коленима притискивао жртву.

На коленици једног човека, осумњиченог за убиство, нађена је модрица од убоја. Жртва је била изненада нападнута за време одмарања на канабету и ударена ножем у врат. Док јој је убица једном ногом притискивао груди, дотле се друга нога налазила на ивици канабета. Кад је осумњичени позвао да заузме овај исти положај, лако се увидело, да је модрица на коленици потпуно одговарала положају ноге на ивици канабета, т. ј. да је постала услед удара ноге о ову ивицу.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И УПУТИ

За расправу питања о првенственом праву наплате из депозитних новца извесног дужника нису надлежне административне власти, већ суд.

По предмету наплате дуга од Д. Д., поштара, који се, за рачун разних поверилаца, врши обуставом плате Д. Јеврем В. Ђ., гостионичар из П., тражио је, да се њему призна право првенства наплате из обустављеног новца, по томе, што је он први ставио забрану на плату Д., коју он сад прима и од које се обустава врши, а да се из тога права првенства наплате искључи Љ. У. по пресуди, по којој он није ставио забрану на плату Д.

Према оваком једностраном тражењу молиоца Јеврема, Министарство грађевина, решењем од 4. априла 1905. год. ПТ№ 14207., известило га је, да оно сматра да је Љ. У. пречи у праву од њега по томе, што је забрана Љ. У. датирана 16. новембра 1900. год., а његова је из 1904. године.

По жалби Јевремовој, Државни Савет одлуком својом од 2. децембра 1905. године № 8172. поништио је ово решење Министрово из ових разлога:

Питање о пречем праву наплате из депозита Д. Д., поштара, спорне је природе и за расправу овога питања није надлежан Министар грађевина, као административна власт, већ суд (§ 39. грађ. суд. поступка), коме је спорни депозит требало послати ради распореда између пријављених поверилаца.

Усвајајући ове примедбе, као обавезне, Министар је решењем од 14. марта 1906. год. БПТ№ 6267, известио молиоца Јеврема, да се он (Министар), као административна власт, не може упуштати у расправу питања о првенству наплате из обустављене суме, већ да је зато надлежна судска власт, која ће то питање решити онда, када јој Министарство буде послало на распоред наплаћену суму, у смислу § 489. грађ. суд. поступка, а то ће бити онда, када од дужника Д.

буду наплаћене све суме по забранама, које он има на својој плати, или кад настане законска немогућност, да се наплата даље од плате врши. Молиоцу Јеврему је оставио право, да првенство наплате из наплаћених сума тражи код надлежног суда и пре овога рока, ако се успеху нада.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је да ожалбено Министрово решење не одговара закону, из ових разлога.

Одлуком Државног Савета од 2. децембра 1905. год. № 8172, која је донешена по жалби жалиоца Јеврема противу решења Министра грађевина од 4. априла 1905. год. ПТ№ 14207. констатовано је: »да је питање о пречем праву наплате, из депозита Д. Д., поштара, спорне природе, и да за расправу ових питања није надлежан Министар грађевина, као административна власт, већ суд (§ 39. гр. суд. поступка), коме је спорни депозит требало послати ради распореда између пријављених поверитеља.« Па како је ова саветска одлука обавезна за Министра, према чл. 144. тач. 6. Устава, Министар је требао у свему по њој поступити, и сав до сада прикупљени новац од плате Д. послати надлежном суду ради распореда између поверитеља, који на њега полажу право, спорећи један другоме првенствено право наплате, а не задржавати депозит док се сва потраживања од плате дужника наплате.

Пошто Министар није овако поступио доносећи ожалбено решење, то је Државни Савет одлуком својом од 25. маја 1907. год. № 3707. поништио решење Министрово.

Пре него што се полицијска власт не увери, на основу аутентичних података, да упућено лице на парницу, за доказ извесног права, није парницу повело у остављеном року, не може никакву другу одлуку донети у погледу оспореног права.

У 1904. год. Д. О., адвокат, пуномоћник Тодора Ђ., трговца из Београда, отказао је закуп Тодоровом кираџији — Катини жени Драгића И., кафеџије из Шапца, која је држала кафану Тодорову у Шапцу, у »Прекон Шору«. Том приликом начелство округа подринског саслушавши стране и прибавивши потребне податке за решење ове ствари, донело је своје решење № 7807. од 2. Маја 1904. год., на основу § 356 в. кривичног закона, којим је наређено Катини, да се у року од једног дана из закупног добра исели; иначе, да ће је начелство силом власти иселити.

Како се Ката није у остављеном року иселила, то ју је начелство иселило, покретност пописало и предало одређеном стараоцу. После овога, Ката се је обратила начелству и молила, да јој се ствари предаду натраг.

Д. О., адвокат, пуномоћник Тодоров, изјавио је: да међу пописаним стварима има једика механског, па није дозволио да се означене ствари предаду Катини, већ да се, у смислу § 466. грађ. суд. поступка, упути слабија страна у праву на парницу.

На основу ове изјаве и § 466. грађ. суд. поступка, начелство је означену по-

кретност предало одређеном стараоцу на чување, а Тодора, односно његовог пуномоћника Д. О., адвоката, решењем својим од 28. октобра 1904. год. № 10369. упутило на парницу, те да путем грађанског спора докаже право својине, с тим, да спор поведе у року од 15. дана, у противном ће сматрати, да је покретност Катина и ову ће јој предати на слободну управу.

Ово је решење, по жалби Тодоровој, одобрио Министар Унутрашњих Дела решењем својим од 12. децембра 1904. год. ПТ№ 20219.

10. децембра 1905. год. Ката је поднела молбу начелству и тражила да јој се ствари непредате предаду, пошто се одузму од стараоца, подносећи начелству уверење шабачког првостепеног суда, из кога се види, да Тодор није спор ни водио — што значи, да јој је признао право својине.

Кад је овај захтев Катин саопштен Тодору, он се жалио Министру Унутрашњих Дела, како му начелство хоће незаконитим путем да одузме покретност — кафански једик.

Начелство, расмотривши акта овога предмета, као и представке обадве стране, нашло је: да упућена слабија страна, Тодор Ђ., није повео спор у остављеном року по решењу начелства № 10369, и да је то решење постало извршно, те се према томе има и извршити.

С тога је, на основу § 466. грађ. суд. поступка, решењем својим од 10. јануара 1906. г. № 20189/905. г. известило Тодора, да ће своје решење № 10369. извршити и означену покретност предати Катин на слободну управу.

Ово решење начелства, по изјављеној жалби, одобрио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 15. марта 1906. године ПТ№ 3798.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да решење Министрово не одговара закону из ових разлога:

Као што се из акта овога предмета види, властодавац жалитељев повео је спор противу Драгића И., кафеџ. из Шапца, и жене му Кате, код суда општине шабачке, те да према решењу начелства окр. подринског од 28. октобра 1904. године № 10369., докаже својину ствари у овом решењу означених. Даље се види, да је суд општине шабачке решењем својим од 30. маја 1905. год. № 2879., које је извршним постало, одбацио тужбу као ненадлежном суду поднесену, услед чега је жалитељ повео спор код надлежног првостепеног шабачког суда, и о овоме, уз подношај уверења судског, известио начелство округа подринског актом од 14. јануара 1906. године № 510.

Према оваком стању ствари, до окончања поведеног спора код суда, начелство није могло одлучивати решењем № 20189/905. г., да се спорне ствари одузму од стараоца и предаду Катини жени Драгића И., код које су у закупној кафани нађене.

Начелство није могло овако поступити с тога, што, као што се из акта

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

види, није имало података, кад је постало према жалитељу, односно његовом властодавцу, извршно решење суда општине шабачке од 30. маја 1905. године № 2879., којим му је одбачена тужба као ненадлежном суду поднесена, јер пре прибављених података о овоме, није се могло са позитивношћу констатовати, да у погледу вођења парнице код надлежног суда, није жалитељ поступио по решењу начелства од 28. октобра 1904. год. № 10369.

Како је ова неправилна радња начелства погрешно одобрена ожалбеним решењем Министровим, то је Државни Савет одлуком својом од 8. јуна 1907. године № 4076. поништио решење Министрово.

М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине багрданске актом својим од 20. маја ове године Бр. 1169, пита:

1. „По закону о општинама сваки је чиновник грађанин оне општине у којој живи и као такав он подноси и све дужности једног члана општине, кад већ живи и сва права по закону о општинама. Међутим да ли је железничко особље (чиновници и службеници) ослобођено од извесних дужности према општини, као: плаћању општинског приреза, кулука и т. д., јер на првом месту овд. железничко особље не пристаје да плати општ. прирез, изговарајући се да оно плаћа терете општине београдске, пошто при Дирекцији железничкој плаћа порез?, и

2. Село Копривница и Багрдан спојени су у једно село год. 1881. под називом Багрдан. Пре тога свако је село имало засебну заветину и засебно проносило литије. То се одржало и до данашњег дана. Међутим сада је свештеник поднео акт, у коме изјављује, да он не мора у оба села да проноси две засебне литије без награде, већ само једну литију једног дана, а друго село ако хоће литију као до сада да плати од сваког дома по 0,20 дин. Или ако то не пристаје онда да узму оба села један дан за литију и онда ће он морати да исту пронесе без награде. Како је већ немогуће мењати овај стари традиционални обичај, јер ни једно село не пристаје да мења своју славу и литију и да нанушта додашњи дан а прима нов. то настаје питање: мора ли свештеник у оба села и ако су по називу сада једно — да пронесе литију без награде, или не мора, и ако не мора, онда настаје питање које село треба да плати награду за литију и да ли треба оба села да плате по пола награду?“

— На ово питање одговарамо:

1. Железнички чиновници и служитељи, спадају у особље железничке дирекције, чије је седиште у Београду, те се по томе, и порезом задужује у Београду или онамо где дирекција нареди, и тако се сматрају као грађани општине у којој порез пла-

ћају, са свима дужностима једног члана општине.

Према томе и особље багрданске станице, кад није порезом задужено код те општине, неће ни прирез плаћати, јер то треба да чини у општини, где плаћа порез.

Ако се, случајно, у тој општини не плаћа општински прирез због трошарине, онда је он наплаћен куповином животних намирница.

И за кулук они се тамо не могу употребити, јер то право припада општини, где су порезом задужени, где су управо чланови општине.

Та околност, што се они са службом налазе у атару те општине, не мења њихов положај члана општине у којој су переске главе.

У осталом лично кулчење њима се не би могло наметнути ни с обзиром на њихове дужности, које не трпе одвајање од ове, него су везане за сате и минуте;

2. Кад су пре спајања била два села (Копривница и Багрдан) са засебним селским преславама и литијама, онда се спајањем ових села није изменила ни дужност свештеника да ове литије засебно проноси без награде, нити право ових сељана да од њега ово траже (чл. 5. тач. 2. зак. о уређењу свештеничког стања).

У овом стању, дакле, има да остане одношај, који је и раније постојао, и свештеник је дужан да проноси обе литије бесплатно.

Ако свештеник не би хтео одговорити овој дужности, што је тешко веровати, онда би требало умолити вишу духовну власт да га увери, како је у заблуди кад мисли, да му за ова чиновејства припада каква награда.

II.

Суд општине влакчанске актом својим од 29. марта ове године Бр. 408, пита:

„Извесном лицу из ове општине убио је неко коња у штали из освете.

Сад настаје питање: по коме се закону има ова штета надокнадити — да ли по закону о осигурању стоке или по закону о накнади штете, учињене злонамерно. Па ако је по последњем закону, важи ли онда за овај случај процена из чл. 5. закона о накнади штете, или ће важити по чл. 7. зак. о осигурању стоке?“

— На ово питање одговарамо:

По закону о накнади штете учињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем ствари, плаћа се накнада само за покрадену стоку а не и за ону, која буде убијена.

Накнади за ово има места по чл. 1. закона о осигурању стоке, који одређује накнаду сопственицима коња и говеди, кад им ова стока угине од болести или случаја не правећи никакву разлику код случаја, да ли је он дошао на овај или онај начин.

Према томе и процена се врши по чл. 4. и 5. а не 7-ом као што суд вели.

Ако је кривац познат или се доцније ухвати онда, наравно, поред казне он и штету плаћа, и у првом се случају неће

давати накнада по закону о осигурању стоке, а у другом, ако је већ дата, тражиће се накнада за дотични фонд.

III.

Суд општине чукојевачке, актом својим од 12. фебруара ове године № 1178, казнио је извесно лице са три дана затвора за дело из § 328 т. 5. кр. закона.

По изјављеној жалби окривљеног, крагујевачки првостепен суд, решењем својим од 19. марта Бр. 10528. поништио је ову пресуду из тамо побројаних разлога.

Пита се уредништво, да ли је ово решење судско умесно, или је противно § 15. и 16. полицијске уредбе (измене и допуне од 17. јануара 1904. год.)“

— На ово питање одговарамо:

§ 328. крив. закона нема ни прву ни пету тачку. Према томе излази, да је суд поставио погрешно питање, и да се оно односи или на т. 5. § 327. или на т. 5. § 329. крив. закона.

Ако се односи на т. 5. § 327. кр. зак. онда је Првостепени суд правилно радио што је ушао у оцену жалбе и пресуде, а ако се, међутим, односи на тач. 5. § 329, онда по § 15. и 16. полиц. уредбе, није могао ући у оцену нити ништити пресуду, јер су овакве пресуде одмах извршене и против њих у опште нема места жалби.

Други пут нека суд ставља чиста питања, да се не мора нагађати.

IV.

Суд општине кушиљевачке, актом својим од 22. марта ове год. Бр. 1112, пита:

„Кад власт среска, по приватној тужби, окриви за једно дело председника општине и оба члана и поведе истрагу, па од суда општинског тражи уверења о њиховом владању, да би их могла спровести суду, питање је: ко ће место председника и чланова потписати ово уверење, па да има вредности по закону о општинама?“

— На ово питање одговарамо:

Ако је општина кушиљевска састављена из више села, и има сем председника и она два члана, који су оптужени, још кога кмета, онда ће један од њих најстарији, заступати председника, а други чланове, у смислу чл. 88. у вези са чл. 38. зак. о општинама, и издати уверење.

Ако, пак, општина кушиљевска нема ни једнога кмета више од оних што су оптужени, те је, тако, општина остала без надлежних часника за издавање уверења у смислу чл. 88. и 97. т. 4. зак. о општинама, онда се аналогно чл. 151. става првог истог закона има узети, да председник и кметови и не постоје, и позваће се одбор да из своје средине одреди заступнике председнику и кметовима специјално за издавање овога уверења.

Овако би поступање у осталом одговарало и случајевима које предвиђају: став други тачке 3. чл. 121. и 148. поменутог закона, који и ако говоре о другим случајевима, предвиђају овакво поступање.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У месецу јуну 1904. године украдена је једна свеска белих сточних пасоша серија ССХ, од броја 7401 до 7600, из општине рујшке у срезу бањском, а у месецу септембру 1906. године украдена су четири комада белих сточних пасоша серије ССЛV под бр. 9267, 9268, 9269 и 9270 из општине селачке у истом срезу. Како се до сада нису могли пронаћи крађивци ових пасоша, то се обраћа пажња свима полицијским и општинским властима да при продаји стоке и преносу сточних пасоша строго обрате пажњу да се ови украдени пасоши не протуре као исправни, и да у случају проналаска ових крадених пасоша извести о томе начелника среза бањског с позивом на акт Бр. 9307.

ОГЛАШЕНИ ЗА ХАЈДУКЕ

Сава Перић, земљоделац из Сиракова и Драгутин Јовановић, земљоделац из Курјача, среза рамског, објавом начелства окр. пожаревачког од 11. маја тек. год. Бр. 7450 позвати су, као одметници испод власти, да се у року од 20 дана предаду најближој полицијској или судској власти, али како они ово нису учинили, то их је исто начелство решењем својим од 6. јуна ове године Бр. 9250, а на основу члана 10. закона о јавној безбедности, огласило за хајдуке и уценило са по 500 динара. Награда ова издаће се ономе, који их побије, ухвати, или полицијској власти помогне да то учини.

Сава је стар 23 год., висок, добро развијен, у лицу плав, очију жућкасто-плавих, бо-

сав, косе риђе; од особених знакова има: а) ожиљак од ране, неправилног облика, величине 1.5 см. за 6 см. изнад превоја десне шаке, страна екстерна; б) белегу од посекотине, у облику криве линије са издубљеношћу на горе, за 1 см. изнад репа леве обрве; в) белегу од посекотине, у облику праве линије, правца косог, величине 4 см., на левој страни потиљка

и г) белегу од посекотине, у облику праве линије, правца косог, величине 2 см. при врху потиљка. Сава је раније два пута судски осуђиван: први пут пресудом пожаревачког суда у 1900 год. на 3 год. робије, због опасне крађе, а други пут пресудом апелационог суда од 4. новембра 1903. год. Бр. 4241 на 3 год. робије, због опасне крађе, и покушаја убиства. Са ове последње осуде пуштен је 13. септембра 1906. год.

Драгутин је стар 35 год., средњег раста, добро развијен, косе и очију црних, великих и смеђих бркова.

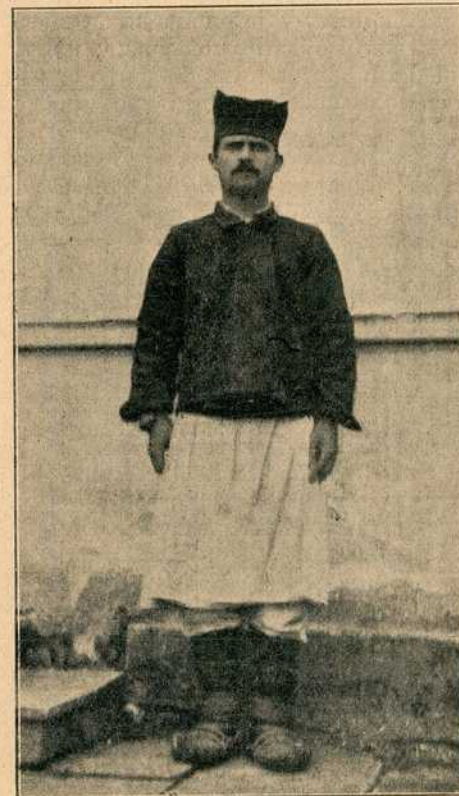
Ово се саопштава свима полицијским и општинским властима, ради знања и управљања.

ПОТЕРЕ

Јован Димитријевић, машиниста из Обреновца, има да одговара за крађу, али је пре неколико дана побегао из Обреновца. Јован је стар 26 година, средњег раста, у лицу црн, косе и бркова црних, у цивилном оделу. Нека га све полицијске и општинске власти потраже, и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза посавског окр. ваљевског с позивом на депешу Бр. 9200.

Миленко Траиловић, земљоделац из Доње Беле Реке, среза зајечарског, који је био у притвору код начелника среза крајинског због опасне крађе и паљевине, 19. ов. м-ца побегао је из притвора и до сада није ухваћен. Миленко је стар 20 година, средњег раста, црномањаст, носав; од одела има на себи чакшире и јелече од црног сукна а на глави шубару. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза крајинског с позивом на депешу Бр. 4786.

у опште смеђ; родом је из Губереваца, среза драгачевског. Наређује се свима полицијским и општинским властима да Младена и Јечменицу

Милорад Јечменица

живо потраже и нађене стражарно спроведу начелству окр. чачанског с позивом на депешу Бр. 5782.

Крађа стоке. Ноћу између 11. и 12. тек. м-ца непознати лопови украли су коња из обора Ђорђа Станковића, из Јасенице. Коњ је матор 3 год., вран, цветаост, потсечена репа, без жига. Денеша начелника среза неготинског Бр. 6821.

Ноћу између 28. и 29. пр. м-ца непознати крађивци украли су из затвореног пашњака «код колиба» три јунета Љубомиру М. Нешићу, земљоделцу из Божидаревца. Једно је јуне женско, маторо 2 године, длаке жуте, повијених рогова, а друга су два мушка, од који је једно маторо 1 годину, длаке затворено-жуте, рогова раширених; а друго је маторо 14 месеци, длаке бело-шарене, правих рогова, без роваша. Акт начелника среза посавског округа београдског Бр. 7912.

Дању 7. ов. м-ца непознати лопови украли су са паше две краве Милану Петковићу, земљод. из Стрмостена, среза деспотовачког. Једна је крава матора 2 године, сиве длаке, без роваша, а друга је матора 18 месеци, длаке шарене, ровашена у оба ува. Акт начелника среза деспотовачког Бр. 8325.

Дању 8. ов. м-ца непознати крађивци украли су са паше једног вола и једну краву Јеврему Вујчићу, земљод. из Липовице, среза деспотовачког. Во је матор 5 година, сиве длаке, без роваша, а крава је матора 6 година, плаве длаке, без роваша. Акт начелника среза деспотовачког Бр. 8321.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.